

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE
ETIČKO POVJERENSTVO
Zagreb, Branimirova 4

Broj: P-89/2023-11
Zagreb, 21. svibnja 2026.

PREDMET: Davanje mišljenje na zahtjev [REDAKCIJA], zamjenice općinske državne odvjetnice u Općinskom [REDAKCIJA] državnom odvjetništvu [REDAKCIJA], o sukladnosti održavanja predavanja u kulturno-umjetničkim institucijama i objavljivanja članaka na temu astrologije uz novčanu naknadu ili bez novčane naknade kao i otvaranja obrta za rad s klijentima radi analize osobnih horoskopa uz novčanu naknadu s Etičkim kodeksom državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika

Etičko povjerenstvo Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (dalje: Etičko povjerenstvo) zaprimilo je 3. studenog 2023. i 9. veljače 2026. zahtjev [REDAKCIJA], zamjenice općinske državne odvjetnice u Općinskom [REDAKCIJA] državnom odvjetništvu [REDAKCIJA], prethodno zamjenice općinskog državnog odvjetnika u Općinskom državnom odvjetništvu [REDAKCIJA], za davanje mišljenja o sukladnosti održavanja predavanja u kulturno-umjetničkim institucijama i objavljivanja članaka na temu astrologije uz novčanu naknadu ili bez novčane naknade kao i otvaranja obrta za rad s klijentima radi analize osobnih horoskopa i slično uz novčanu naknadu s Etičkim kodeksom državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika ("Narodne novine" br. 26/19.; dalje: Etički kodeks).

Prilikom davanja mišljenja Etičko povjerenstvo imalo je u vidu javno dostupne podatke kao i odredbe Zakona o državnom odvjetništvu ("Narodne novine" br. 67/18., 21/22. i 136/25) i Zakona o obrtu („Narodne novine“ br. 143/13, 127/19 i 41/20).

Etički kodeks ne sadrži izričite odredbe koje se odnose na zabranu obavljanje druge službe ili posla uz državnoodvjetničku dužnost. Stoga je Etičko povjerenstvo razmatralo načela obnašanja državnoodvjetničke dužnosti i opća načela ponašanja iz Etičkog kodeksa.

Obzirom da je zatraženo mišljenje da li je prethodno opisana aktivnost u sukladnosti s Etičkim kodeksom, Etičko povjerenstvo je smatralo da je nadležno za davanje mišljenja, iako se napominje da je na temelju članka 102. stavak 2. Zakona o državnom odvjetništvu, Državnoodvjetničko vijeće nadležno za davanje odobrenja za obavljanje određene službe ili posla uz državnoodvjetničku dužnost.

Zbog navedenog se mišljenje Etičkog povjerenstva ograničava na sukladnost opisanih aktivnosti s Etičkim kodeksom i ne utječe na obavezu postupanja na temelju članka 102. stavak 1. i 2. Zakona o državnom odvjetništvu.

Članak 99. Zakona o državnom odvjetništvu u stavku 2. propisuje da državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika ne smiju obnašati poslove člana upravnog i nadzornog odbora trgovačkog društva ili druge pravne osobe koja ostvaruje dobit, dok se u stavku 3. istog članka načelno propisuje da državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika ne smiju obavljati niti drugu službu ili posao koji bi mogli utjecati na njegovu samostalnost i nepristranost ili bi umanjili njihov društveni ugled ili su inače nespojivi s obnašanjem državnoodvjetničke dužnosti.

Na temelju članka 2. i 3. Zakona o obrtu je obrt definiran kao samostalno i trajno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti u skladu s člankom 8. Zakona o obrtu od strane fizičke osobe sa svrhom postizanja dohotka ili dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu, dok je obrtnik definiran kao fizička osoba koja obavlja jednu ili više djelatnosti iz članka 2. stavak 1. Zakona o obrtu u svoje ime i za svoj račun, a pritom se može koristiti i radom drugih osoba.

Na temelju članka 99. stavak 2. Zakona o državnom odvjetništvu proizlazi da državnoodvjetnički dužnosnik ne smije obavljati upravljačke funkcije u pravnoj osobi koja ostvaruje dobit. Prema mišljenju Etičkog povjerenstva otvaranje obrta za rad s klijentima radi analize osobnih horoskopa uz naknadu je u suprotnosti sa navedenom odredbom Zakona o državnom odvjetništvu. Naime, iako obrt nema pravnu osobnost poput trgovačkih društava već prava i obveze za obrt stječe obrtnik kao fizička osoba, treba istaknuti da je svrha otvaranja obrta stjecanje dobiti ili dohotka.

Na temelju odgovarajuće primjene članka 99. stavak 2. Zakona o državnom odvjetništvu, otvaranje obrta od strane državnoodvjetničkog dužnosnika je u suprotnosti sa zabranom obavljanja upravljačke funkcije u pravnoj osobi koja ostvaruje dobit. Iako obrt nije pravna osoba, prava i obveze za obrt stječe obrtnik koji ima pravnu osobnost i očito je da obrtnik upravlja obrtom, dakle obrtnik u obrtu obavlja funkciju koja se kod trgovačkih društva smatra upravljačkom funkcijom.

Sukladno načelu nepristranosti iz članka 3. točka 2. Etičkog kodeksa, državnoodvjetnički dužnosnik je dužan svoju dužnost obavljati, između ostalog, izbjegavajući svaku mogućnost sukoba interesa.

Mišljenje je Etičkog povjerenstva da otvaranje obrta za rad s klijentima radi analize osobnih horoskopa uz naknadu nije u skladu sa načelom nepristranosti iz članka 3. točka 2. Etičkog kodeksa. Radi se o obliku obavljanja gospodarske djelatnosti koji, između ostalog, zbog stvaranja određenog neposrednog i osobnog odnosa sa klijentima, potencijalno može dovesti do toga da se državnoodvjetnički dužnosnik nađe u situaciji sukoba interesa. Dodatno se napominje da bi takav oblik obavljanja djelatnosti državnoodvjetničkog dužnosnika potencijalno mogao biti od strane drugih osoba ciljano zlopotrebljavan za izazivanje sukoba interesa u obavljanju državnoodvjetničke dužnosti, te je stoga takvo postupanje preporučljivo izbjegavati.

U odnosu na pitanje sukladnosti sa Etičkim kodeksom držanja predavanja i objavljivanja članaka na temu astrologije, utvrđeno je da je astrologija u znanstvenim krugovima određena kao pseudoznanstvena disciplina koja se bavi proučavanjem simboličkog međusobnog utjecaja položaja i kretanja nebeskih tijela na zbivanja na Zemlji, osobnost ljudi ili slijed događaja, bez znanstveno utemeljenih dokaza da su tvrdnje astrologije točne. Uz navedeno se astrologija u poimanju javnosti povezuje i sa takozvanim ezoteričnim aktivnostima proricanja budućnosti i analiziranja sudbine kao što su primjerice tarot, numerologija, hiromantija, koje uključuju navodne uvide u ljudske osobine, sudbinu ili buduće događaje na temelju simbola (karte, brojevi, linije na dlanu), bez stvarnog znanstvenog utemeljenja. Iako se radi o aktivnostima iz domene zabave, razonode i slobodnog vremena, također je poznato da se takve djelatnosti obavljaju i uz novčanu naknadu te u određenim okolnostima mogu utjecati na odluke i postupke pojedinaca, unatoč tome što je općepoznato da njihove tvrdnje nisu znanstveno dokazane i ne podliježu empirijskoj provjeri, zbog čega se i svrstavaju u pseudoznanosti.

Prema mišljenju Etičkog povjerenstva postoji nespojivost između vjerovanja na kojima počivaju pseudoznanosti, kao što je primjerice kod astrologije vjerovanje u utjecaj položaja i kretanja nebeskih tijela na ponašanje i život ljudi, sa obnašanjem državnoodvjetničke dužnosti pri čemu se očekuje da državnoodvjetnički dužnosnik postupi, prosuđuje i odlučuje racionalno, logično i znanstveno utemeljeno.

Dodatno se napominje da je realno, kao i u javnoj percepciji, etičnost u obavljanju državnoodvjetničke dužnosti neodvojiva od ponašanja državnoodvjetničkog dužnosnika u njegovom privatnom životu. Stoga državnoodvjetnički dužnosnik treba biti spreman prihvatiti veća ograničenja za svoje postupanje i javno djelovanje od prosječnih građana, što uključuje i aktivnosti u slobodnom vremenu.

Iz prethodno navedenih razloga postoji relevantna mogućnost negativne javne percepcije prema državnoodvjetničkom dužnosniku koji bi uz obavljanje državnoodvjetničke dužnosti, u slobodno vrijeme održavao predavanja i objavljivao sadržaje na temu astrologije, što posljedično može dovesti do narušavanja ugleda i dostojanstva državnoodvjetničkog dužnosnika kao i državnoodvjetničke organizacije u cjelini. Zbog toga Etičko povjerenstvo smatra opravdanim očekivati da se državnoodvjetnički dužnosnici suzdržavaju od javnog povezivanja s djelatnostima i djelovanjima na polju astrologije, kako u svojim profesionalnim aktivnostima tako i u javnim aktivnostima u svoje slobodno vrijeme.

Sukladno navedenom, prema mišljenju Etičkog povjerenstva je održavanje predavanja i objavljivanje članaka u časopisima te na javnim portalima i društvenim mrežama na temu astrologije, bez novčane naknade kao i uz novčanu naknadu, suprotno općim načelima ponašanja iz članka 4. stavak 1. točke 2. Etičkog kodeksa, načelu dostojanstva koje propisuje da je državnoodvjetnički dužnosnik dužan uvijek i svagdje ponašati se dostojanstveno i uljudeno, čuvajući vlastitu čast i ugled te dostojanstvo državnoodvjetničkog poziva i kloniti se svih aktivnosti i postupanja koja mogu naštetiti njegovu dostojanstvu kao i dostojanstvu i ugledu državnog odvjetništva.

Slijedom svega iznesenog, Etičko povjerenstvo je na 11. sjednici održanoj 21. svibnja 2026. jednoglasno, na temelju članka 118. Zakona o državnom odvjetništvu i članka 17. i 18. Poslovnika o radu Etičkog povjerenstva, dalo sljedeće

MIŠLJENJE

Održavanje predavanja i objavljivanje članaka u časopisima ili na javnim portalima na temu astrologije kao i otvaranje obrta za rad s klijentima radi analize osobnih horoskopa uz novčanu naknadu ili bez naknade od strane državnoodvjetničkog dužnosnika nije u skladu sa načelima nepristranosti i dostojanstva iz članka 3. stavak 2. i članka 4. stavak 1. točka 2. Etičkog kodeksa.

PREDSJEDNICA ETIČKOG POVJERENSTVA
ZAMJENICA GLAVNOG DRŽAVNOG ODVJETNIKA
REPUBLIKE HRVATSKE

Barbara Sandalj

Dostaviti:

1. [REDACTED], zamjenica općinske državne odvjetnice u Općinskom [REDACTED] državnom odvjetništvu [REDACTED]
2. Općinsko [REDACTED] državno odvjetništvo [REDACTED] za općinsku državnu odvjetnicu,
3. Županijsko državno odvjetništvo [REDACTED] za županijskog državnog odvjetnika,
4. Općinsko državno odvjetništvo [REDACTED] za općinskog državnog odvjetnika,
5. Županijsko državno odvjetništvo [REDACTED] za županijskog državnog odvjetnika,
6. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, Ured Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske,
7. Objava na stranicama Državnog odvjetništva Republike Hrvatske Etika (anonimizirana verzija),
8. U spis.